ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 20.5.2020 г.
COM(2020) 508 final

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно националната програма за реформи на Гърция за 2020 година и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Гърция за 2020 година

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно националната програма за реформи на Гърция за 2020 година и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Гърция за 2020 година

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики[1], и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси[2], и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

(1) На 17 декември 2019 г. Комисията прие годишната стратегия за устойчив растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2020 г. Тя взе надлежно предвид Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. Въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011 на 17 декември 2019 г. Комисията прие също Доклада за механизма за предупреждение, в който Гърция е посочена като държава членка, за която ще се извърши задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната.

(2) Докладът за Гърция за 2020 г.[3] беше публикуван на 26 февруари 2020 г. В него бе оценен напредъкът на Гърция в изпълнението на специфичните за държавата

[1] ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.
[2] ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25.
[3] SWD(2020) 507 final 2.

препоръки, приети от Съвета на 9 юли 2019 г.[4], последващите действия във връзка с препоръките, отправени през предходните години, както и напредъкът на страната по националните ѝ цели по стратегията „Европа 2020“. В доклада беше включен и задълбочен преглед по член 5 от Регламент (ЕС) № 1176/2011, чиито резултати също бяха публикувани на 26 февруари 2020 г. Анализът на Комисията ѝ даде основание да заключи, че в Гърция са налице прекомерни макроикономически дисбаланси. По-специално, установените дисбаланси са свързани с големия публичен дълг, високото равнище на необслужваните кредити в счетоводните баланси на банките и външния сектор, в контекста на все още ниския потенциал за растеж и високата безработица.

(3) На 11 март 2020 г. Световната здравна организация обяви официално световна пандемия от COVID-19. Това е тежка извънредна ситуация в областта на общественото здраве, която засяга гражданите, обществата и икономиките. Тя поставя националните здравни системи под силен натиск, причинява смущения в световните вериги за доставки, нестабилност на финансовите пазари и сътресения в потребителското търсене и се отразява отрицателно на различни сектори. Застрашени са работните места и доходите на хората, както и стопанската дейност на предприятията. Пандемията предизвика голямо икономическо сътресение, от което вече има значителни последици в Европейския съюз. На 13 март 2020 г. Комисията прие съобщение[5], в което се призовава за координирани икономически мерки в отговор на кризата, включващи всички участници на национално равнище и на равнището на Съюза.

(4) Редица държави членки обявиха извънредно положение или въведоха спешни мерки. Всички спешни мерки следва да бъдат строго пропорционални, необходими, ограничени във времето и в съответствие с европейските и международните стандарти. Те следва да подлежат на демократичен надзор и независим съдебен контрол.

(5) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно задействането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж[6]. Както е посочено в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97, клаузата улеснява координирането на бюджетните политики във времена на сериозен икономически спад. В своето съобщение Комисията излага пред Съвета становището си, че предвид очаквания сериозен икономически спад вследствие на разпространението на COVID-19 настоящите условия позволяват задействането на клаузата. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. Задействането на общата клауза за дерогация позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел, при условие че с това не се излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. Във връзка с корективната част на Пакта за стабилност и растеж Съветът може също така да реши, по препоръка на Комисията, да приеме промяна във фискалната траектория. Общата клауза за дерогация не спира прилагането на процедурите, предвидени в Пакта за стабилност и растеж. Тя позволява на държавите членки да се отклонят от бюджетните задължения, които обичайно се прилагат, като същевременно дава

[4] ОВ C 301, 5.9.2019 г., стр. 117.
[5] COM(2020) 112 final.
[6] COM(2020) 123 final.

възможност на Комисията и на Съвета да предприемат необходимите мерки за координиране на политиката в рамките на Пакта.

(6) Необходими са постоянни действия за ограничаване и контрол на разпространението на пандемията, за повишаване на устойчивостта на националните здравни системи, за смекчаване на социално-икономическите последици чрез мерки за подкрепа на предприятията и домакинствата и за гарантиране на подходящи здравословни и безопасни условия на труд с оглед на възобновяването на икономическата дейност. Съюзът следва да използва пълноценно различните инструменти, с които разполага, за да подкрепи усилията на държавите членки в тези области. Успоредно с това държавите членки и Съюзът следва да работят съвместно, за да подготвят мерките, необходими за връщането към нормалното функциониране на нашите общества и икономики, както и към устойчивия растеж, интегрирайки наред с другото зеления преход и цифровата трансформация и вадейки всички поуки от кризата.

(7) Кризата, свързана с COVID-19, изтъкна гъвкавостта, която предлага единният пазар по отношение на адаптирането към извънредни ситуации. За да се гарантират обаче бърз и плавен преход към етапа на възстановяване и свободното движение на стоки, услуги и работници, извънредните мерки, които възпрепятстват нормалното функциониране на единния пазар, трябва да бъдат премахнати веднага щом престанат да бъдат абсолютно необходими. Текущата криза разкри необходимостта от готовност за действие при кризи в здравната система, като тази готовност включва по-специално подобрени стратегии за покупки, диверсифицирани вериги на доставки и стратегически запаси от основни консумативи. Тези елементи са изключително важни за разработването на по-обхватни планове за готовност за действие при кризи.

(8) Законодателят на Съюза вече измени съответните законодателни уредби[7], предоставяйки на държавите членки възможността да мобилизират всички неизползвани ресурси от европейските структурни и инвестиционни фондове, за да могат да се справят с извънредните последици от пандемията от COVID-19. Тези изменения ще осигурят допълнителна гъвкавост, както и опростени и рационализирани процедури. За да се намали натискът върху паричните потоци, за счетоводната година 2020—2021 държавите членки могат също така да се възползват от 100-процентово съфинансиране от бюджета на Съюза. Гърция се насърчава да използва пълноценно тези възможности, за да помогне на хората и секторите, които са в най-затруднено положение.

(9) Възможно е разпространението на социално-икономическите последици от пандемията да бъде неравномерно в различните гръцки региони поради различните модели на специализация, по-специално в регионите, зависещи в

---

[7] Регламент (ЕС) 2020/460 на Европейския парламент и на Съвета от 30 март 2020 г. за изменение на регламенти (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013 и (ЕС) № 508/2014 във връзка със специални мерки за мобилизиране на инвестиции в системите на здравеопазване на държавите членки и в други сектори на техните икономики в отговор на избухването на COVID-19 (Инвестиционна инициатива в отговор на коронавируса) (ОВ L 99, 31.3.2020 г., стр. 5) и Регламент (ЕС) 2020/558 ОВ L 99, 31.3.2020 г., стр. 5) и Регламент (ЕС) 2020/558 на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2020 г. за изменение на регламенти (ЕС) № 1301/2013 и (ЕС) № 1303/2013 по отношение на специалните мерки за предоставяне на изключителна гъвкавост за използване на европейските структурни и инвестиционни фондове в отговор на избухването на COVID-19 ((ОВ L 130, 24.4.2020 г., стр. 1).

голяма степен от туризма, и в по-общ план стопанските дейности, за които е необходим пряк контакт с потребителите. Това води до съществен риск регионалните различия в Гърция да се засилят, като се задълбочи вече наблюдаваната тенденция за увеличаване на различията между столицата и, по-специално, островните и планинските региони, които допълнително се засилиха през годините на финансовата криза. В съчетание с риска от временни смущения в процеса на сближаване между държавите членки настоящата ситуация изисква целенасочени мерки на политиките.

(10) На 30 април 2020 г. Гърция представи своята национална програма за реформи за 2020 г. и своята програма за стабилност за 2020 г. Двете програми бяха оценени едновременно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях.

(11) Понастоящем по отношение на Гърция се прилагат предпазните мерки на Пакта за стабилност и растеж и правилото за дълга.

(12) В своята програма за стабилност за 2020 г. правителството планира номиналното салдо да се влоши от излишък в размер на 1,5 % от БВП през 2019 г. до дефицит от 4,7 % от БВП през 2020 г. Предвижда се дефицитът да намалее до 0,2 % от БВП през 2021 г. След намалението, достигнало 176,6 % от БВП през 2019 г., съгласно програма за стабилност за 2020 г. се очаква през 2020 г. съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да нарасне до 188,8 %. Налице са специфични за държавата рискове, които са в основата на бюджетните прогнози, а именно висящите съдебни спорове, както и задълженията за предоставяне на обществена услуга. Макроикономическата и фискалната перспектива се характеризират с високата степен на несигурност, породена от пандемията от COVID-19.

(13) В отговор на пандемията от COVID-19 и в рамките на координирания подход на Съюза Гърция прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на здравната система, за ограничаване на пандемията и за облекчаване на положението на засегнатите в особена степен лица и сектори. Съгласно програмата за стабилност за 2020 г. тези бюджетни мерки възлязоха на 5,4 % от БВП. Тези мерки включват временна икономическа подкрепа за работещите на заплата, самостоятелно заетите лица, едноличните фирми и някои свободни професии, засегнати от пандемията, изплащане на възстановими аванси на предприятия с намален оборот, плащане на социалноосигурителни вноски за служители, чиито трудови договори са били временно спрени, отлагане на плащането на данъци и вноски за социално осигуряване, в това число схеми за разсрочено плащане с продължителност от поне три месеца за всички дружества, за самостоятелно заетите лица и за работещи на заплата, засегнати от пандемията от коронавируса, лихвена субсидия по заеми за малки и средни предприятия и по-големи разходи за здравеопазване. Освен това Гърция обяви мерки, които, макар и да нямат пряко отражение върху бюджета, ще допринесат за подпомагане на ликвидността на предприятията. Тези мерки включват предоставяне на парично обезпечение в подкрепа на банковото кредитиране, разпределено чрез Hellenic Development Bank. Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2020 г. обаче всички отсрочени данъци също се считат за мерки за ликвидност без отрицателно въздействие върху бюджета през 2020 г. Като цяло предприетите от Гърция мерки са в съответствие с насоките, изложени в Съобщението на Комисията относно координирани икономически мерки в отговор на пандемията от COVID-19. Цялостното прилагане на тези мерки, последвано от пренасочване на фискалните политики към постигане на разумни фискални позиции в

средносрочен план, когато икономическите условия позволяват това да се случи, ще допринесе за запазването на фискалната устойчивост в средносрочен план.

(14) Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2020 г. при непроменена политика се предвижда дефицитът на Гърция по консолидирания държавен бюджет да бъде 6,4 % от БВП през 2020 г. и 2,1 % през 2021 г. Съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП се очаква да достигне 196,4 % от БВП през 2020 г. и 182,6 % през 2021 г.

(15) На 20 май 2020 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора, вследствие на неспазването от страна на Гърция на правилото за дълга и планираното от Гърция нарушение на прага на дефицита в размер на 3 % от БВП през 2020 г. Като цяло анализът показва, че критерият за дълга, определен в Договора и в Регламент (ЕО) № 1467/1997, е изпълнен, докато критерият за дефицита не е изпълнен.

(16) Що се отнася до пандемията на COVID-19, своевременният отговор и прилагането на ограниченията в Гърция изглеждат ефикасен начин на действие, ако се съди по сравнително малкия брой заразени, потвърден до момента. Очаква се обаче икономическите последици от кризата, предизвикана от COVID-19, да бъдат сериозни, тъй като в сравнение с други държави членки Гърция разчита в голяма степен на туризма и транспорта. В Гърция туризмът може да загуби голяма част от приходите в сравнение с 2019 г. Туризмът е най-важната експортна услуга на гръцката икономика и представлява 45 % от износа на услуги. Освен това се очаква корабоплаването, което представлява 40 % от износа на услуги, също да бъде засегнато от спада в търсенето, тъй като световната търговия се забавя поради пандемията. Поради мерките за изолация в домашни условия, по-ниските разполагаеми доходи и по-голямата безработица се очаква вътрешното търсене да се свие значително.

(17) Срещу разпространението на пандемията от COVID-19 Гърция задейства своя национален план при пандемия и бързо въведе редица безпрецедентни мерки, включително строга карантина и социално дистанциране, особено за лицата, за които има съмнения, че са имали контакт с вирусоносители. Органите приеха широк набор от мерки за смекчаване на икономическото и социалното въздействие, възлизащи на до 10,5 % от БВП през 2020 г. Мерките включват 5 % от БВП фискални мерки, чието отражение върху бюджета е 3,7 % от БВП, и допълнителни 1,9 % от БВП за временно отсрочване на данъци и парично обезпечение в полза на търговските банки, които биха могли да отпуснат до 3,6 % от БВП допълнителни нови заеми. Обществото здравеопазване получи еднократна помощ от 273 милиона евро, която ще покрие, например, наемането на 2 000 души допълнителен здравен персонал, закупуването на свързани със здравето оборудване и консумативи, както и за засилен контрол.

(18) За ефективното справяне с пандемията от COVID-19, трябва да бъдат подобрени капацитетът, достъпността и устойчивостта на здравеопазването. Преките плащания за частни здравни услуги и неофициалните плащания, които са тясно свързани с неефективното управление на болниците, все още са големи. Това води до неравенства. Достъпът продължава да бъде проблем, а неудовлетворените по собствена преценка потребности от здравни грижи са сред най-големите в ЕС, като се наблюдават сериозни различия в зависимост от доходите и трудовия статус. Доплащанията не са достатъчно обвързани с имущественото състояние, за да се защитят уязвимите групи. Проблемът се

изостря от свръхпредлагането, а оттук и свръхпотреблението на често прекомерно скъпи лекарства. За да се справи с този проблем, Гърция провежда амбициозна реформа на първичната медицинска помощ, за да осигури достъп до основни качествени услуги в краткосрочен план и изгради цялостна система, основана на направления, за цялото население в дългосрочен план. Първите признаци показват, че този подход е от възлово значение за защита на гражданите и ограничаване на разпространението на вируса, като същевременно гарантира, че пълният капацитет на системата може да се използва за лечение на пациенти според техните нужди. Все още не е намерено устойчиво решение за разходите за здравеопазване, тъй като фискалната устойчивост се осигурява най-вече от система за възстановяване на дължими средства, която е поставена под все по-силен натиск поради недостатъчни структурни мерки. Въпреки някои окуражителни действия, предприети неотдавна, централизираното възлагане на обществени поръчки все още е слабо. През 2018 г. публичните разходи за здравеопазване бяха под средните за ЕС, дори като се вземе предвид стойността на възстановените суми, с която те биха нараснали с около 1 % от БВП. Необходими са повишена ефективност и допълнителни финансови ресурси за подобряване на ефективността, достъпността и цялостната устойчивост на здравеопазването.

(19) Необходими са мерки за смекчаване на въздействието на кризата, предизвикана от COVID-19, върху работниците и предприятията. Според прогнозата на Комисията се очаква безработицата да нарасне до 19,9 % през 2020 г. и да се подобри до 16,8 % през 2021 г. Гърция вече въведе временна схема за облекчаване на разходите за труд за предприятия, чиято дейност е била преустановена или сериозно засегната, като същевременно се защитават трудовите договори и се осигурява подпомагане на доходите на засегнатите работници. Въвеждането на всеобхватна схема за намалено работно време обаче би осигурило по-устойчиво и гъвкаво решение и органите предприеха стъпки в тази посока. Подобна схема би позволила на предприятията да намалят работното време по модулиран начин, съответстващ на степента, до която техните дейности са били ограничени, като същевременно се запази функционирането на отраслите и се избегне превръщането на временните съкращения в постоянни. Разширяването на обхвата на гъвкавите схеми на работа, като например дистанционната работа, която досега беше ограничена в Гърция в сравнение с други държави членки, ще спомогне също за запазването на икономическата активност и работните места по време на изолацията при домашни условия и социалното дистанциране.

(20) Кризата, предизвикана COVID-19, отново поражда риск от влошаване на социалното положение на големи части от населението и от увеличаване на неравенствата в доходите. Преди пандемията делът на населението в Гърция, изложено на риск от бедност или социално изключване, все още бе един от най-големите в ЕС, като децата и хората в трудоспособна възраст са изложени на по-голям риск, отколкото възрастните хора. Бедността сред работещите, достъпът до жилища на достъпни цени и енергийната бедност също породиха сериозно безпокойство. За да бъдат смекчени последиците от кризата, от решаващо значение ще бъде предоставянето на подходящо заместване на доходите за всички засегнати работници и самостоятелно заети лица, включително тези, които са изправени пред пропуски в достъпа до социална закрила. Ще бъде важно също така да бъдат подкрепени най-уязвимите хора, включително неактивните и недекларираните работници, чрез укрепване мрежите за социална

сигурност. При наличието на повече хора, които вероятно ще прибягнат до основните мрежи за сигурност, ще бъде важно да се подобри адекватността на минималното подпомагане на доходите. Необходим е цялостен достъп до социалните услуги за най-нуждаещите се и уязвимите групи, включително хората с увреждания, бежанците и лицата, търсещи убежище. Освен това услугите за предоставяне на дългосрочни грижи не са достатъчно развити. Гърция следва също така да подкрепи допълнително насърчаването на достъпа до жилищно настаняване на достъпни цени, особено за домакинствата, изложени на риск от бедност, например като въведе схема за подпомагане на уязвимите собственици на ипотекирани жилища.

(21) Кризата, предизвикана от COVID-19, спря положителните промени на пазара на труда, наблюдавани през последните години, а безработицата отново ще нарасне. За да подкрепи стабилното възстановяване на заетостта в периода след кризата, Гърция трябва да завърши реформите, за да повиши ефективността на политиките за заетост или обучение, особено програмите за обучение. От възлово значение ще бъде увеличаването на капацитета на публичната служба по заетост, която да осигурява постоянна и индивидуализирана подкрепа за търсещите работа лица. Гърция трябва да обърне специално внимание на младите хора и жените, които са засегнати в по-голяма степен от липсата на възможности за заетост. Налице е също така възможност да бъде подобрен социалният диалог чрез подпомагане на активното и пълноценно участие на социалните партньори в разработването на политиките, включително при разработването и прилагането на мерки за справяне с последиците от кризата, предизвикана от COVID-19. Правителството следва да съсредоточи усилията си върху подобряването на основните умения за всички. От съществено значение ще бъде да се предприемат действия по отношение на слабите образователни резултати, подобряването на професионалното образование и обучение и разширяването на обучението за възрастни. За да намалят несъответствията между търсените и предлаганите умения и да се ускори възстановяването на пазара на труда, жизненоважно е да се повиши качеството и адекватността на образованието и обучението спрямо пазара на труда.

(22) Предоставянето на устойчива подкрепа за осигуряване на ликвидност, включително оборотен капитал, на засегнатите предприятия — особено малките и средните предприятия (МСП) и микропредприятията, по-специално чрез заеми и гаранции, с основание бе приоритет на правителството още в началната му реакция срещу пандемията от COVID-19. Гърция въведе три схеми за увеличаване на капиталовата ликвидност на предприятията по Временната рамка за държавна помощ, а именно: i) схема, обхващаща възстановимите авансовите плащания; ii) схема за парични обезпечения за покриване на банкови заеми и iii) схема за лихвени субсидии за текущи заеми. В този процес е важно банковият сектор да изпълнява с подкрепата на органите своята посредническа роля за поддържане на необходимия поток от кредити въз основа на подходяща оценка на кредитния риск и разумни кредитни стандарти, като същевременно докладва точно всяко влошаване на качеството на активите. Подкрепата за способността на банковия сектор да предложи устойчиви решения за преструктуриране на дълга на жизнеспособни кредитополучатели, засегнати от кризата, ще бъде от решаващо значение, за да се гарантира качеството на активите, като същевременно се стимулира икономическото възстановяване.

(23) За да се насърчи икономическото възстановяване, ще бъде важно да се даде приоритет на готови за изпълнение публични инвестиционни проекти и да се насърчават частните инвестиции, включително чрез подходящи реформи. Увеличаването на стимулиращите растежа инвестиции в приоритетните сектори ще бъде от основно значение като фактор за дългосрочен растеж и за намаляване на регионалните различия. През 2019 г. публичните инвестиции изостанаха спрямо плановете с над 1 % от БВП по подобие на сходните слаби резултати от предходните години. Органите започнаха да се справят с постоянното непълно усвояване, като създадоха „национален план за развитие“, за да укрепят правилата, уреждащи разработването, управлението, финансирането и изпълнението на подкрепяните проекти, както и план за действие за подобряване на прогнозите и мониторинга на публичните инвестиции. Като се има предвид важната роля на публичните инвестиции за бързото икономическо възстановяване след кризата, предизвикана от COVID-19, от решаващо значение е да бъдат отстранени оставащите административни пречки и да бъде създаден портфейл от нови проекти. Създаването на специален инструмент за подготовка на проекти би могло допълнително да подобри и ускори публичните инвестиции. Очаква се по-ефективното изпълнение на публичните инвестиции допълнително да стимулира растежа благодарение на мултиплициращия ефект. Гърция би могла да се възползва също от по-ефикасни и устойчиви обществени поръчки като неразделна част от нейните усилия да подобри и рационализира публичните разходи, както и да гарантира конкурентна бизнес среда. За това ще е необходимо чрез подходящи законодателни и административни мерки да бъдат отстранени установените недостатъци, например трайното явление на неоправдано и прекалено ниски тръжни оферти.

(24) За възстановяването на икономиката на Гърция ще е необходимо също да бъдат отстранени някои дългосрочни слабости и оползотворени бъдещи възможности. Сред секторите със значителни нужди от инвестиции са транспортът и логистиката, в които е особено необходима подкрепа за железопътния транспорт, пътната безопасност и модернизирането на интермодалните центрове, както и управлението на твърдите отпадъци и градските отпадъчни води, за които са необходими устойчиви от екологична гледна точка инвестиции. За прехода на Гърция към неутрална по отношение на климата икономика ще са необходими също значителни частни и публични инвестиции за продължителен период от време. Планираните инвестиции, например маломащабните проекти в областта на енергийната ефективност, саниране на сгради и проектите за енергия от възобновяеми източници биха могли да бъдат изпълнени с приоритет и да допринесат за икономическото възстановяване след пандемията от COVID-19. Подготвителната работа за средносрочни мерки за възстановяване може да се възползва от инвестициите, предвидени в националните планове на държавите членки в областта на енергетиката и климата, списъците с проекти от общ интерес и плановете за развитие на инфраструктурата. Свързаните инвестиции биха могли да включват трансгранични връзки за внос и износ на електроенергия между съседните държави членки, за да се гарантират устойчиви доставки на енергия за гражданите и предприятията в Гърция, както и мерки за гарантиране на справедлив преход на регионите, които са най-силно засегнати от амбициозния план на Гърция да се откаже от производство на електроенергия от лигнитни въглища. Програмирането на Фонда за справедлив преход за периода 2021—2027 г. би могло да помогне на Гърция да преодолее някои от

предизвикателствата, свързани с прехода към неутрална по отношение на климата икономика, по-специално на териториите, обхванати от приложение Г към доклада за страната[8]. Това ще позволи на Гърция да използва този фонд възможно най-пълноценно.

(25) Въпреки постигнатия известен напредък през предходните години Гърция трябва да ускори усилията си да подобри своите резултати в областта на цифровите технологии, включително като внедри цифрови инструменти и услуги в публичната администрация, съдебната система и предприятията. Поддържането на набраната инерция и запазването на ползите от пускането на редица цифрови услуги след разпространението на пандемията от COVID-19 ще бъде от особено значение за публичната администрация и през фазата на възстановяване. Стратегическият подход за ускоряване на използването на цифрови технологии във всички икономически сектори, включително в публичната администрация, и оперативната съвместимост на различните информационни системи, по-специално базата данни за надзор на пазара, ще спомогне да бъде преодоляна разликата в производителността спрямо държавите от еврозоната и ще намали административната тежест. Подобряването на наличието на мрежи с много голям капацитет и използването на високоскоростен интернет също е приоритет. Що се отнася до уменията в областта на цифровите технологии, Гърция остава под средната стойност за ЕС, тъй като през 2019 г. едва 51 % от хората между 16 и 74 години са имали поне основни цифрови умения в сравнение със средно 58 % за ЕС. Повишаването на уменията в областта на цифровите технологии ще позволи на всички в Гърция да се ползват от равен достъп до електронни услуги, ще помогне на предприятията да използват ефективно дистанционната работа, а електронните инструменти ще позволят на всички учащи, независимо дали са ученици, студенти или обучаващи се възрастни, да участват пълноценно в дистанционното обучение. Следва да се обърне специално внимание на хората в неравностойно положение, включително бежанците и лицата, търсещи убежище, и живеещите в отдалечени и селски райони.

(26) След като приключи успешно своята програма за финансова помощ по Европейския механизъм за стабилност, Гърция е подложена на засилен надзор в съответствие с Регламент (ЕС) № 472/2013.Задействането на засиленото наблюдение по отношение на Гърция[9] потвърждава факта, че в средносрочен план страната трябва да продължи да приема мерки за справяне с потенциалните източници на макроикономически дисбаланси, като същевременно изпълнява структурни реформи за подкрепа на стабилен и устойчив икономически растеж. Гърция пое ангажимент в рамките на заседанието на Еврогрупата от 22 юни 2018 г. да продължи всички възлови реформи по програмата до пълното им завършване. Гърция се ангажира също така с изпълнението на специфични мерки, свързани с фискалните и фискално-структурните политики, социалното подпомагане, финансовата стабилност, пазара на труда и продуктовите пазари, приватизацията, функционирането на съдебната система и публичната администрация и борбата с корупцията. Тези структурни реформи са все по-

[8] SWD(2020) 507 final 2.

[9] Решение за изпълнение (ЕС) 2018/1192 на Комисията от 11 юли 2018 г. относно задействането на засилено наблюдение за Гърция (ОВ L 211, 22.8.2018 г., стр. 1) и Решение за изпълнение (ЕС) 2019/338 на Комисията от 20 февруари 2019 г. относно продължаването на засиленото наблюдение на Гърция (ОВ L 60, 28.2.2019, p. 17).

важни за усилията на Гърция да задвижи отново икономиката си. Успешното изпълнение и приключване на тези реформи следва значително да подкрепи растежа на Гърция в средносрочен и дългосрочен план. Гърция трябва да докладва за своя напредък на всеки три месеца относно изпълнението на ангажиментите, поети в рамките на засиленото наблюдение, като в случай на благоприятен доклад на полугодишна основа може да се проправи пътят за задействане на мерки за опрощаване на дълга в годишен размер на 0,7 % от БВП. През април 2019 г. и декември 2019 г. Еврогрупата постигна съгласие по освобождаването на първите два транша от мерките за дълга, зависещи от осъществяването на конкретна политика, на стойност 970 милиона евро и 767 милиона евро. На 20 май 2020 г. бе публикуван шестият доклад за засиленото наблюдение, в който се оценява напредъка на Гърция в изпълнението на нейните ангажименти.

(27) Настоящите препоръки са насочени към справянето със социално-икономическите последици от пандемията и улесняването на икономическото възстановяване, докато специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г., които Съветът прие на 9 юли 2019 г., обхващат също така реформите, които са от съществено значение за справянето със средносрочните и дългосрочните структурни предизвикателства. Тези препоръки продължават да бъдат актуални и тяхното изпълнение ще продължи да бъде наблюдавано през целия годишен цикъл на европейския семестър през следващата година. Това се отнася и до препоръките относно икономическите политики, свързани с инвестициите. Въпросните препоръки следва да бъдат взети предвид при стратегическото програмиране на финансирането по линия на политиката на сближаване за периода след 2020 г., включително за смекчаващи мерки и стратегии за преустановяване на мерките във връзка с настоящата криза.

(28) По-специално, в настоящата обстановка е от решаващо значение да бъде запазен акцентът върху преструктурирането на банките, с цел да се запази финансовата стабилност и да се освободи капацитет в банковия сектор, за да стане възможно финансирано възстановяването на икономиката. Банковият сектор стана по-устойчив, благодарение на което контролът върху движението на капитали бе премахнат през септември 2019 г., но наследените от миналото рискове и предизвикателства остават големи. Сред тях са все още големият обем необслужвани кредити, капиталовата позиция, спазваща капиталовите изисквания, но подложена на нарастващо търсене на капитал в краткосрочен план, както и слаба рентабилност, зависеща от ръста на кредитирането. В резултат на това гръцките банки са особено изложени на риска от увеличаване на разходите за финансиране и от повторно влошаване на качеството на активите поради пандемията на COVID-19. Насърчаването на непрекъснатото функциониране на вторичния пазар на необслужвани кредити, успоредно с ново кредитиране и жизнеспособно дългосрочно кредитно преструктуриране при спазването на разумни кредитни стандарти, може да играе възлова роля за постигане на двойната цел за смекчаване на въздействието на пандемията върху качеството на активите, като същевременно се търси решение за наследените необслужвани кредити. Провеждането на реформа в правната уредба, която да позволява неограничено изпълнение на обезпечения спрямо кредитополучатели, изпаднали в неизпълнение, може да бъде съществена стъпка в тази посока.

(29) Европейският семестър осигурява рамката за непрекъсната координация на политиките в областта на икономиката и заетостта в Съюза, която може да

допринесе за постигане на устойчива икономика. Държавите членки направиха преглед на напредъка по изпълнението на целите на ООН за устойчиво развитие (ЦУР) в своите национални програми за реформи за 2020 г. Гарантирайки цялостното изпълнение на препоръките по-долу, Гърция ще допринесе за напредъка към постигането на ЦУР и за общите усилия за осигуряване на конкурентоспособна устойчивост в Съюза.

(30) Тясната координация между икономиките в икономическия и паричен съюз е от възлово значение за бързото възстановяване от въздействието на COVID-19 върху икономиката. Като държава членка, чиято парична единица е еврото и предвид политическите насоки на Еврогрупата, Гърция следва да гарантира, че нейните политики са съобразени с препоръките за еврозоната и са координирани с тези на останалите държави членки от еврозоната.

(31) В рамките на европейския семестър за 2020 г. Комисията направи цялостен анализ на икономическата политика на Гърция и го публикува в доклада за страната за 2020 г. Освен това Комисията направи оценка на програмата за стабилност за 2020 г., националната програма за реформи за 2020 г. и последващите действия във връзка с препоръките, отправени към Гърция през предходните години. Комисията взе предвид не само тяхното значение за провеждането на устойчива бюджетна и социално-икономическа политика в Гърция, но и тяхното съответствие с правилата и насоките на Съюза предвид необходимостта от засилване на цялостното икономическо управление на Съюза чрез принос на равнище Съюз към бъдещите решения на държавите членки.

(32) С оглед на тази оценка Съветът разгледа програмата за стабилност за 2020 г., като становището[10] му е изразено по-специално в препоръка 1 по-долу,

(33) С оглед на задълбочения преглед, направен от Комисията, и на тази оценка Съветът разгледа националната програма за реформи за 2020 г. и програмата за стабилност за 2020 г. В настоящите препоръки се взема предвид нуждата от справяне с пандемията и улесняване на възстановяването на икономиката като първа необходима стъпка за коригиране на дисбалансите. Препоръките, отнасящи се пряко за макроикономическите дисбаланси, установени от Комисията съгласно член 6 от Регламент (ЕС) № 1176/2011, са отразени в препоръки 1, 2, 3 и 4,

ПРЕПОРЪЧВА на Гърция да предприеме следните действия през 2020 и 2021 г.:

1. Да вземе всички необходими мерки, за да се справи ефективно с пандемията, да поддържа икономиката и подкрепя настъпващото възстановяване в съответствие с общата клауза за дерогация. Когато икономическите условия позволяват това, да провежда бюджетни политики, насочени към постигане на разумни средносрочни фискални позиции и гарантиращи устойчивостта на дълга, като същевременно насърчават инвестициите. Да укрепи устойчивостта на здравеопазването и осигури адекватен и равен достъп до здравни грижи.

2. Да смекчи въздействието на кризата върху заетостта и социалната сфера, включително изпълнявайки мерки, като схеми за заетост на намалено работно време и осигуряване на ефективна подкрепа за активизиране.

[10] Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97.

3. Да предприеме бързо мерки за осигуряване на ликвидност и непрекъснат поток от кредити и друго финансиране за икономиката, като се съсредоточи по-специално върху малките и средните предприятия, които са най-силно засегнати от кризата. Да изпълни с приоритет зрели проекти за публични инвестиции и да окуражава частните инвестиции, които да спомогнат за икономическото възстановяване. Да съсредоточи инвестициите върху екологичния и цифровия преход, по-специално върху безопасните и устойчиви транспорт и логистика, чистото и ефективно производство на енергия и нейното използване, екологичната инфраструктура и цифровите инфраструктури и умения с много голям капацитет. Да подобри ефективността и цифровизацията на публичната администрация и да насърчава цифровата трансформация на предприятията.

4. Да продължи и завърши реформите в съответствие с ангажиментите след приключването на програмата, поети на заседанието на Еврогрупата от 22 юни 2018 г., за възобновяване на устойчивото икономическо възстановяване след постепенното облекчаване на ограниченията, наложени поради пандемията от COVID-19.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател